

Možnosti využitia finančných nástrojov v agrosektore

Ondrej Šebáň

7.11.2019, Trnava

Témy prezentácie

Čo sú to finančné nástroje

Aké sú ich výhody a nevýhody

Aké sú typy finančných nástrojov

Kde už boli finančné nástroje použité

Aké sú skúsenosti s finančnými nástrojmi v agrosektore

Diskusia

1

Čo sú to finančné nástroje

Finančné nástroje EÚ

Čo sú to a na čo slúžia?

Finančné nástroje v širokom zmysle

„Akákoľvek zmluva, na základe ktorej vzniknú finančné aktíva jednej strane a finančné záväzky alebo akciové nástroje druhej strane“

Formy nástrojov:

Cenné papiere, nástroje peňažného trhu, podielové listy, derivátové nástroje, a pod.

Finančné nástroje v užšom zmysle v súvislosti s EÚ financiami

„Opatrenia finančnej podpory EÚ poskytované z rozpočtu s cieľom dosiahnuť jeden alebo viaceré konkrétne ciele politik EÚ“

Formy nástrojov:

- *Kapitálové nástroje*
- *Úverové nástroje*
- *Garancie a zdieľanie rizika*

Finančné nástroje EÚ

Čo sú to a na čo slúžia?

Finančné nástroje EÚ v skratke

Trhovo orientované nástroje na podporu dosahovania cieľov politik EÚ

Návratná forma pomoci – po vrátení sa môžu prostriedky opätovne použiť

Vhodné v prípade, keď sa identifikuje v určitej oblasti „**trhová medzera**“

Prostriedky na finančné nástroje **pochádzajú z EŠIF**

Možné dodatočné financovanie zo súkromných zdrojov – **multiplikačný efekt**

Možnosť **kombinovania** s nenávratnými finančnými prostriedkami

Kľúčová myšlienka

Finančné nástroje EÚ:

*Návratná forma
podpory do oblastí v
ktorých existuje
trhová medzera vo
financovaní*

2 Aké sú ich výhody a nevýhody

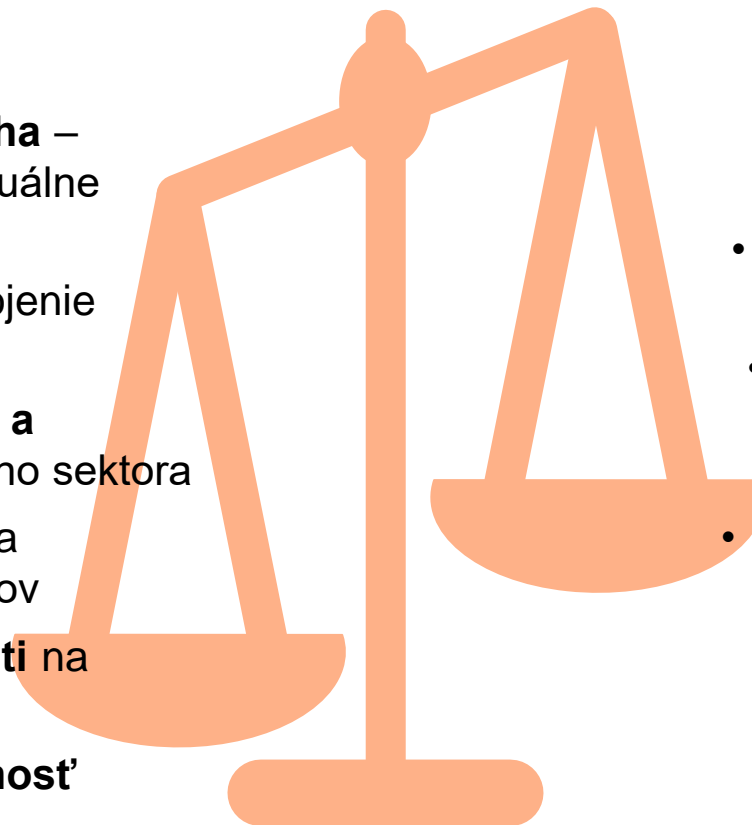
Finančné nástroje EÚ

Aké sú ich výhody?

Výhody a nevýhody finančných nástrojov

Výhody

- **Revolvingová povaha** – prostriedky sa kontinuálne reinvestujú
- **Pákový efekt** – zapojenie súkromného kapitálu
- **Využitie skúseností a procesov** súkromného sektora
- **Tlak na výkonnosť** a zmyslupnosť projektov
- **Znižovanie závislosti** na dotáciách
- **Dlhodobá udržateľnosť**

Nevýhody

- Administratívna **komplexnosť**
- **Nedostatok skúseností** riadiacich orgánov
- **Nedostatočný záujem**, pokiaľ je malá trhová medzera
- **Prostriedky je potrebné vrátiť**

Kľúčová myšlienka

*Výhody
finančných
nástrojov EÚ:*

Revolvingové zdroje

*Jednoduchšie
procesy*

*Životaschopnosť
projektov*

3

Aké sú typy finančných nástrojov

Aké typy finančných nástrojov poznáme

Štyri základné finančné nástroje

Úver

Úver so zvýhodnenými podmienkami, aké by inak komerčné banky nevedeli pre daný segment trhu poskytnúť.

Zvýhodnené podmienky môžu predstavovať:

- Nižší úrok
- Dlhšiu splatnosť
- Nižšie požiadavky na zábezpeku
- A pod.

Záruka

Garancia **prevzatia zodpovednosti** za časť alebo celý záväzok dlžníka v prípade vyskytnutia sa problémov so splácaním záväzku.

Poskytuje sa napríklad ako **individuálna garancia** alebo ako garancia na **úhradu strát portfólia** úverov banky, čo banke umožňuje požičať aj inak rizikovejším klientom

Kapitálové nástroje

Kapitálový vklad do spoločnosti spojený s **vlastníckymi právami**, vrátane práv podieľať sa na rozhodovaní a riadení spoločnosti.

Takto poskytnuté financie sú vrátené prostredníctvom výplaty **podielov na zisku** a prostredníctvom neskoršieho **odpredaja podielu** v spoločnosti.

Kvázi-kapitálové nástroje

Kvázi-kapitálové nástroje sú finančné nástroje na pomedzí kapitálového vkladu a dlhového financovania.

Ide napríklad o konvertibilný dlh, prioritné akcie alebo tzv. mezanínové financovanie.

Aké typy finančných nástrojov poznáme

Úver vs. záruka – výhody a nevýhody

Úver

Výhody

- Využitie existujúcich mechanizmov finančných sprostredkovateľov
- Jednoduchý na plánovanie (definované splátkové kalendáre)

Nevýhody

- Vyžaduje poskytnutie finančných prostriedkov na začiatku projektu
- V závislosti od nastavenia môže byť administratívne náročné pre finančných sprostredkovateľov

Z pohľadu riadiaceho orgánu a finančných sprostredkovateľov

Záruka

Výhody

- Prostriedky sú poskytnuté až v čase zlyhania úveru, ktorý je predmetom záruky
- Pákový efekt – poskytnutím čiastočnej záruky sa mobilizuje viac financií, ako len objem záruky
- Môže byť jednoduchšie pre finančných sprostredkovateľov

Nevýhody

- Nástroj neposkytuje dodatočnú likviditu, len rizikovú rezervu

Kľúčová myšlienka

Typy finančných nástrojov EÚ:

Zvýhodnené úvery

Záruky

Kapitálové nástroje

4

Kde už boli finančné nástroje použité

Kde už boli na Slovensku použité finančné nástroje

Na Slovensku máme skúsenosti z rôznych oblastí

Na Slovensku síce nemáme špecifickú skúsenosť s finančnými nástrojmi nastavenými pre agrosektor, existujú však skúsenosti s rôznymi finančnými nástrojmi z oblastí ako podpora MSP, energetickej efektívnosti, či životné prostredie, ako napríklad:

Nástroje EIB

- **Iniciatíva JESSICA** – implementovaná od r. 2013, podpora pre investície do energetickej efektívnosti budov, celkový objem 11,5 mil. EUR
- **Iniciatíva JEREMIE** – zlepšenie dostupnosti financovania pre malé a stredné podniky v rokoch 2007-2013

Nástroje EBRD

- **SlovSEFF** – program zameraný na podporu financovania projektov energetickej efektívnosti obytných budov, 150 mil. EUR
- **MunSEFF** – program zameraný na podporu financovania projektov energetickej efektívnosti verejných budov, 100 mil. EUR

Národné schémy

- ŠFRB – poskytuje rôzne formy podpory rozvoja bývania, okrem grantov na poskytuje aj úvery
- Environmentálny fond – fond financuje opatrenia na podporu národnej politiky v oblasti životného prostredia, poskytuje dotácie aj úvery

Slovak Investment Holding

- Založený v roku 2014 ako finančný sprostredkovateľ pre investičné fondy a finančné nástroje, je dcérskou spoločnosťou SZRB
- Poskytuje všetky druhy finančných nástrojov (úvery, záruky, kapitálové nástroje)
- Zameriava sa na rôzne oblasti, vrátane MSP, energetickej efektívnosti, odpadového hospodárstva, dopravnej infraštruktúry a sociálnej infraštruktúry

Kľúčová myšlienka

*Skúsenosti s
finančnými
nástrojmi na
Slovensku:*

*V rôznych sektoroch
– energetická
efektívnosť, MSP,
doprava, životné
prostredie*

5

Aké sú skúsenosti s
finančnými nástrojmi v
agrosektore

Kde už boli použité finančné nástroje v agrosektore

V EÚ už existujú príklady využitia finančných nástrojov v poľnohospodárstve

Pôžičkový fond z EAFRD - Estónsko

- Fond zriadený na preklopenie trhovej medzery vo financovaní investícií v poľnohospodárstve a prístupu k financovaniu pre MSP
- Celkový objem: **36 mil. EUR**

Navrhnuté finančné nástroje

- **Mikropôžičky** pre rastúce mikro a malé podniky – pôžičky vo výške 5 000 až 100 000 EUR, do 5 rokov, zvýhodnený úrok pre začínajúce podniky a mladých farmárov
- **Dlhodobé investičné pôžičky** pre MSP – pôžičky vo výške 250 000 až 1 mil. EUR, do 15 rokov, zvýhodnený úrok pre začínajúce podniky a mladých farmárov

Implementujúci orgán

- **The Estonian Rural Development Foundation** – agentúra zriadená vládou pre poskytovanie záruk a úverov pre farmárov a podnikateľov vo vidieckych oblastiach

Výsledok

- **Vysoký záujem zo strany uchádzačov** – fond zriadený vo februári 2016, po pol roku 46 uchádzačov s celkovým objemom 13 mil. EUR, 30 žiadostí schválených, dofinancovanie viac ako 5 mil. EUR zo súkromných zdrojov

Kde už boli použité finančné nástroje v agrosektore

V EÚ už existujú príklady využitia finančných nástrojov v poľnohospodárstve

Fond fondov - Rumunsko

- Poľnohospodárstvo v Rumunsku je **jedným z pilierov ekonomiky**, tvoriaci takmer 1/3 pracovných miest
- Po vstupe do EÚ však sektor potreboval výraznú modernizáciu, avšak bankový sektor mal **problém s úverovaním agropodnikov** najmä kvôli ich finančnej výkonnosti

Navrhnuté finančné nástroje

- **Garančná schéma pre poľnohospodárske podniky a MSP**
- Garancie pre poľnohospodárske podniky – 97 mil. EUR
- Garancie pre MSP – 19 mil. EUR
- Financované z EAFRD (80%) a zo štátneho rozpočtu (20%)

Implementujúci orgán

- **Fond fondov** – inštitúcia zriadená na podporu prístupu farmárov a podnikateľov z vidieckych oblastí k financovaniu

Výsledok

- **Revolvingový efekt multiplikujúci financovanie v sektore** – prostriedky z poskytnutých záruk sa po uvoľnení vracajú do fondu
- Garančná schéma pomohla vytvoriť **4,56 násobok** objemu financovania v sektore v porovnaní s poskytnutím štandardnej dotácie

Kde už boli použité finančné nástroje v agrosektore

V EÚ už existujú príklady využitia finančných nástrojov v poľnohospodárstve

- Fond fondov - Okcítania - Francúzsko**
- Okcítania v južnom Francúzsku je **významná poľnohospodárska oblasť**, 50% územia sa využíva na poľnohospodárske účely
 - Zámerom bolo **zlepšiť financovanie** poľnohospodárskych podnikov a MSP tam, kde existovala trhová medzera pri financovaní komerčnými bankami
-

- Navrhnuté finančné nástroje**
- Pôžičky pre inovatívne MSP
 - Garančná schéma na straty portfólia pre poľnohospodárske podniky a MSP
 - Kapitálové nástroje pre MSP s vysokým rastovým potenciálom
-

- Implementujúci orgán**
- **Fond fondov FOSTER TPE-PME** – fond zriadený na podporu prístupu k financovaniu spravovaný Európskym investičným fondom (EIF)
-

- Výsledok**
- V oblasti poľnohospodárstva mala garančná schéma objem 27 mil. EUR, pričom sa očakávalo, že vďaka pákovému efektu pomôže táto schéma **sprístupniť 135 mil. EUR** prijímateľom v sektore
-

Kľúčová myšlienka

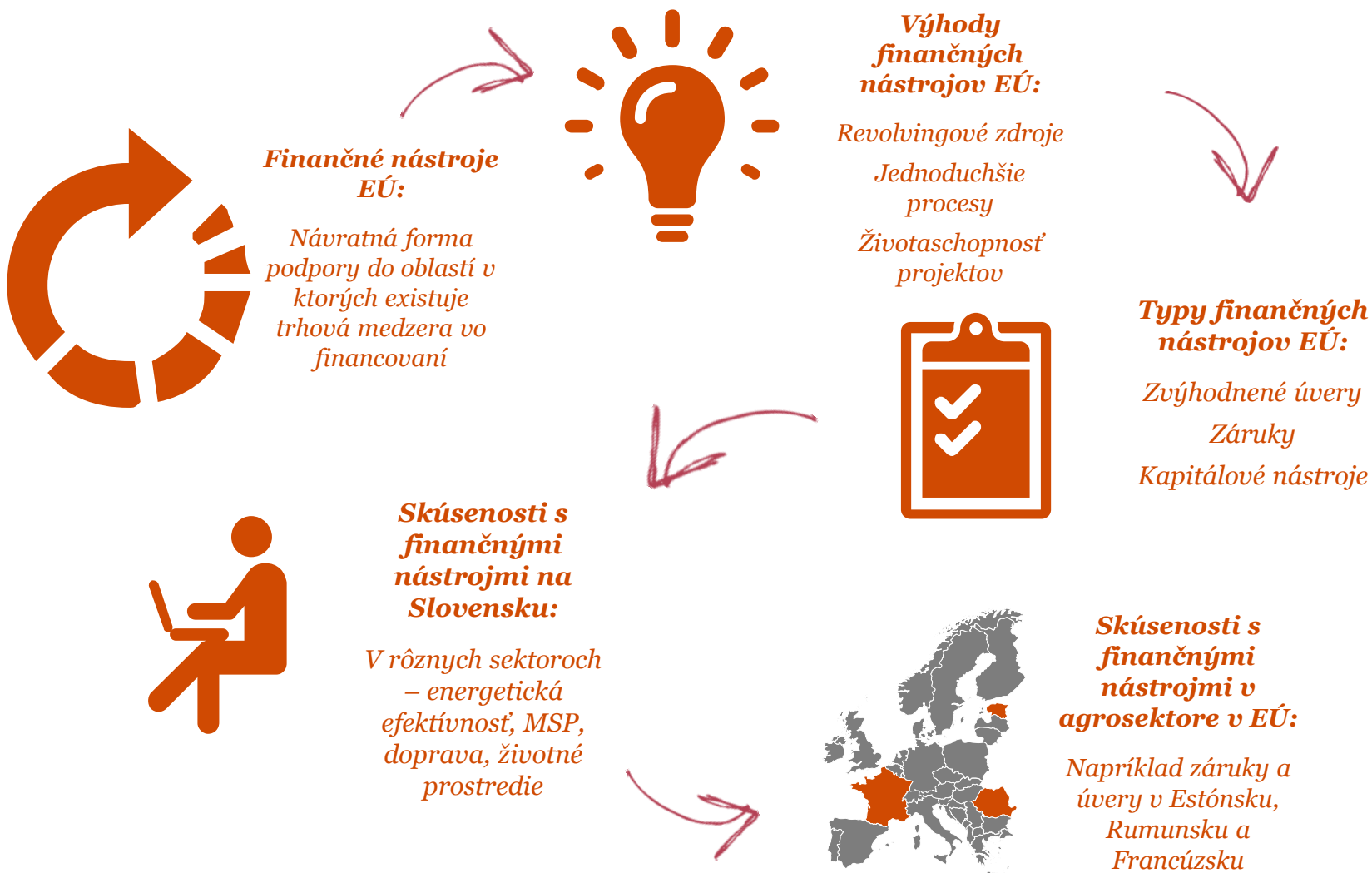
*Skúsenosti s
finančnými
nástrojmi v
agrosektore v EÚ:*

*Napríklad záruky a
úvery v Estónsku,
Rumunsku a
Francúzsku*

6 Rekapitulácia a diskusia

Rekapitulácia - Finančné nástroje EÚ v agrosektore

Ďakujeme

[pwc.com](https://www.pwc.com)

© 2019 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. "PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.